

ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΘΕΟ ΑΓΑΠΗΣ

Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ὑποστηρίζουν, πώς ὁ κάθε ἄνθρωπος εἶναι καί μιὰ ζωντανή ἀνεπανάληπτη εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς ἀναφέρει, πώς «πᾶσα φύσις λογική, εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ἐστίν». Ἔτσι γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Πατερικὴ Γραμματεία ὁ εἰκονισμὸς τοῦ Θεοῦ στό ἀνθρώπινο πρόσωπο, σέ συνδυασμὸ μέ τὴν πρὸς τὸ Θεὸ ἀγάπη, καθιστοῦν τὸν ἄνθρωπο θέσει καί ἐνεργείᾳ Θεοῦ. Ὁ Ἅγιος Διάδοχος ὁ Φωτικὴς θά πεῖ: «Πάντες οἱ ἄνθρωποι, εἰκόνες Θεοῦ ἐσμεν· τὸ δέ καθ' ὁμοίωσιν ἐκείνων μόνον ἐστὶν τῶν δουλωσάντων τὴν ἑαυτῶν ἐλευθερίαν διὰ τῆς πολλῆς ἀγάπης τῷ Θεῷ». Δηλαδή ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἴμαστε εἰκόνες τοῦ Θεοῦ. Ἀλλά τὸ καθ' ὁμοίωσιν, δηλαδή ἡ Θέωση καί ὁ Ἀγιασμὸς εἶναι γιὰ ἐκείνους μόνον πού ἀγαποῦν τὸ Θεὸ καί πού, γι' αὐτόν ἀκριβῶς τὸ λόγο, δίνουν ὅλο τὸ εἶναι τους σ' Αὐτόν.

Ἐξάλλου ὁ Ἅγιος Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος, μιλώντας γιὰ τὴν πρὸς τὸ Θεὸ ἀγάπη, θά τονίσει, πώς δέν εἶναι μιὰ ἀφηρημένη συναισθηματικὴ κατάσταση, ἀλλὰ μιὰ διαρκὴς πάλη καί ἕνας συνεχὴς ἀγὼνας τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τῶν παθῶν, τὸν ὁποῖον ἐπιζητεῖ ὁ Θεός, ὥστε διὰ τῆς καθάρσεως ἀπ' αὐτὰ νά καταφέρει ὁ ἄνθρωπος νά ἐνωθεῖ μέ τίς Θεῖες Ἑκτιστες Ἑνέργειες. «Χρή τὸν ἄνθρωπον ἀπό προαιρέσεως γεωργῆσαι γῆν τῆς καρδίας αὐτοῦ καί πονῆσαι. Ζητεῖ ὁ Θεός τὸν πόνον καί τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀνθρώπου».

Μ' αὐτό τὸ πνεῦμα ἡ Ἀγία Βαρβάρα, τῆς ὁποίας ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τὴ μνήμη στίς 4 Δεκεμβρίου, ἀγωνίστηκε ἐνάντια στά πάθη, πού καί αὐτὴ ὡς μεταπτωτικὸς ἄνθρωπος εἶχε καί κατάφερε διὰ τῆς πρὸς τὸ Θεὸ ἀγάπης νά ἀποκτήσει τὴν ἀγία ἀπάθεια. Ὁ Ἅγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος θά διακηρύξει: «Ἡ ἀγία ἀπάθεια ὥσπερ κυκλοειδὴς στέφανος περιφρουρεῖ τοὺς Ἁγίους ἀπὸ πάσης

πονηρᾶς ἐννοίας». Δηλαδή ἡ ἀγία ἀπάθεια σάν ἓνα κυκλικό στεφάνι περιφρουρεῖ τοὺς Ἀγίους ἀπὸ κάθε πονηρό καὶ ἐφάμαρτο λογισμό. Τό χάρισμα αὐτό, πού δίνεται στοὺς θεωμένους ἀνθρώπους, πού ἀγαποῦν τὸ Θεό, εἶχε σέ μεγάλο βαθμὸ ἡ Ἀγία Βαρβάρα.

Ζώντας μέσα σέ ἓνα εἰδωλολατρικό περιβάλλον ἔμεινε ἐντελῶς ἀνεπηρέαστη ἀπὸ τὸν τρόπο ζωῆς τῶν εἰδωλολατρῶν, πού ἦταν συνυφασμένος μέ τὰ πάθη καὶ τίς ἡδονές. Ὑποῦς τῆς ἀκριβῶς, ἐπειδὴ συνέχετο ἀπὸ τὴν πρὸς τὸ Θεό ἀγάπη, ἐκοσμεῖτο μέ τὴν ἀρετὴ τῆς ἀπροσπάθειας. Αὐτό σημαίνει, πὼς δὲν τὴν ἐνδιέφεραν οἱ τιμές, τὰ πλούτη καὶ τὰ φθαρτὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου. Ἐπιπρόσθετα ἡ ἀγία ψυχὴ τῆς ἦταν ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὴν ἐμπάθεια καὶ τέλος τὸ σῶμα τῆς ἦταν ἐντελῶς ξένο πρὸς κάθε λογῆς ἡδυπάθεια.

Ἐχοντας, λοιπόν, κατὰ τὴν Πατερικὴ Θεολογία, καθαρῶς τὸ τριμερές τῆς ψυχῆς τῆς, εἶχε μιὰ βιωματικὴ καὶ ἐμπειρικὴ σχέση μέ τὸ Θεό, ἀφοῦ, κατὰ τὸν Ἅγιο Συμεὼν τὸ Νέο Θεολόγο, «οἱ Ἅγιοι ὁρῶσιν πλουσίως τοῖς νοεροῖς ὀφθαλμοῖς τὸ φῶς τῆς Θεότητος, οὗ τῆς θεωρίας τοῦ κάλλους καὶ τῆς γλυκύτητος οὐδέποτε δύνανται κορεσθῆναι». Δηλαδή οἱ Ἅγιοι βλέπουν μέ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς τους τὸ φῶς τῆς Τριαδικῆς Θεότητος καὶ τὴ θεία ὁμορφιά, ἡ ὁποία συνεπαίρνει ὅλο τὸ εἶναι τους. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ὅταν ὁ ἀριστοκράτης πατέρας τῆς, ὁ τοπάρχης Διόσκορος, χτίζει ἓνα λουτρό ἔξω ἀπὸ τὸν πύργο, στὸν ὁποῖο διέμενε ἡ Ἀγία, ζητεῖ ἀπὸ τοὺς ἐργάτες νὰ φτιάξουν τρεῖς θυρίδες ἀντὶ γιὰ δύο, ὅπως παρήγγειλε ὁ πατέρας τῆς, κι' αὐτὸ γιατί, κατὰ τὴν ἀγαπῶσα τὸ Θεό καρδιά τῆς: «Τρεῖς θυρίδες φωτίζουν πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, Πατήρ, Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα».

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἀναφέρει, πὼς ἡ πρὸς τὸ Θεό ἀγάπη καὶ ὁ Θεῖος Πόθος εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτερα ἀπὸ τίς ἐγκόσμιες ἀγάπες. Ἐξηγεῖ δέ, πὼς, ὅταν ὁ ἄνθρωπος καταληφθεῖ ἀπὸ τὴν πρὸς τὸ Θεό ἀγάπη, τότε ὁ Χριστὸς γίνεται γι' αὐτόν τὸ ἐρώμενο πρόσωπο καὶ ὅλα τὰ ἄλλα μπαίνουν σέ δεύτερη μοῖρα. Θὰ πεῖ χαρακτηριστικά: «Οὐκ ἔστιν οὐδὲν ὁ πόθος, οὐ νικᾷ· ὅταν δέ καὶ θεῖος ᾖ ὁ πόθος, τότε ἀπάντων ὑψηλότερός ἐστιν. Τούτου γάρ μείζων

ἐστὶν τὸν Χριστὸν ἔχειν ἐραστήν καὶ ἐρώμενον ὁμοῦ».

Γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο ἡ Ἁγία Βαρβάρα ἀνεδείχθει τέλειο ὑπόδειγμα τῆς πρὸς τὸ Θεὸ ἀγάπης, μέ τὴν ὁποία γέμισε τὴν καρδιά της, βρίσκοντας τὸ ἀληθινὸ νόημα τῆς ζωῆς. Παρόλο τὸ νεαρὸ τῆς ἡλικίας της, παρόλο πού τὸ κοσμικὸ μέλλον ἀνοιγόταν μπροστά της ὡς κόρη Ἐπάρχου καὶ μέ τὰ ποικίλα χαρίσματα πού εἶχε, ἐντούτοις ἀδιαφορεῖ γιὰ τὰ πλούτη καὶ τὰ μεγαλεῖα πού τὴν περιτριγυρίζουν. Στὴ συνέχεια δέχεται φριχτὰ βασανιστήρια καὶ αὐτὸν ἀκόμα τὸ διὰ ἀποκεφαλισμοῦ θάνατο, ὡς ἐπισφράγισμα τῆς ἀγάπης της πρὸς τὸ Θεό. Ὁ Χριστὸς ἀνταμείβοντάς την, τῆς προσφέρει τὴ Θέωση καὶ τὸν Ἀγιασμό. Τὰ ἅγια λείψανά της, πού εὐωδιάζουν καὶ ἀποτελοῦν πηγὴ «ἰάσεων καὶ θαυμάτων παντοδαπῶν», ἀποτελοῦν συνάμα καὶ μιὰ διαρκὴ ὑπόμνηση, πῶς ὁ Θεὸς «τούς δοξάζοντας Αὐτὸν ἀντιδοξάσει».

Εἶναι, δυστυχῶς, τραγικὴ διαπίστωση τὸ γεγονὸς, πῶς, κατὰ τὸν Ἑριχ Φρόμ, ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος «διάλεξε ἀνάμεσα στὸ νὰ εἶναι, τὸ νὰ ἔχει». Ὁ καταναλωτισμὸς, ἡ μαζικοποίηση, ἡ ἀλλοτρίωση τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ἡ κοινωνικὴ ἀνισότης, οἱ πόλεμοι καὶ πλεῖστα ἄλλα κοινωνικά προβλήματα, ὅπως, παραδείγματος χάριν, τὸ πρόβλημα τῶν ναρκωτικῶν, δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ συνέπειες τῆς ἔλλειψης τοῦ ἀληθινοῦ νοήματος τῆς ζωῆς, πού, ὅπως λέκτηκε καὶ πιὸ πάνω, συμφαίνεται μέ τὴ Θέωση καὶ τὸν Ἀγιασμό τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου.

Μόνο ὁ ἄνθρωπος, πού βιώνει τὴν πρὸς τὸ Θεὸ ἀγάπη, νοηματοδοτεῖ τὴ ζωὴ του καὶ μπορεῖ νὰ ἀναγνωρίζει τὸν κάθε ἄνθρωπο σάν μιὰ ζωντανὴ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Μόνο ἓνας τέτοιος ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ εἶναι ἓνα ἀληθινὸ πρόσωπο, ὅπως ἀκριβῶς ὑπῆρξε καὶ ἡ Ἁγία Βαρβάρα, πού, ἐξαιτίας τῆς πρὸς τὸ Θεὸ ἀγάπης της, κατέστη, κατὰ τὴ Θεολογία τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, «ἔμψυχη εἰκὼν ἀρετῆς, αὐτοκίνητος στήλη παντός ἀγαθοῦ».

ΣΑΒΒΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Θεολόγος - Βοηθὸς Διευθυντῆς Α'.